Poštnina plačana v gotovini. Leto LXI. štev. 173. V Ljubljani, v torek 31. julija 1928. Cena Din 1·—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petit vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034. Upravništvo: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Kralj se nenadoma vrača v Beograd

Zagreb pripravlja zastopnikom prečanskega naroda veličasten pozdrav

Velika nervoznost v beograjski politični javnosti. – Vse oči so uprte v Zagreb. – Demokrati zahtevajo odstop skupščinskega predsednika dr. Perića. – Priprave za skupščino prečanskih poslancev v Zagrebu

— **Beograd,** 31. julija. Z naraščajočo nervoznostjo se pripravlja Beograd za jutrišnjo sejo Narodne skupščine in zdi se skoraj, kakor da se hegemonistom vendar le javlja vest in da začenjajo slutiti nevarnost, ki jo prinaša zopetni sestanek okrvavljene Narodne skupščine. Dočim so še včeraj zmagoslavno triumfirali nad obnovo starega režima in zmago njihovega parlamentarizma, je bilo danes že opažati splošno vznemirjenost in oči vsega Beograda so obrnjene na Zagreb. Podoba je, da je zastalo vse delo vlade v pričakovanju sklepov, ki jih bodo prejeli predstavniki prečanskega naroda na svojem jutrišnjem sestanku v hrvatskem saboru.

Današnji dopoldan je minul v neprestanih konferenca in posvetovanjih. Demokrati, ki si štejejo v svojo največjo zaslugo, da so pripomogli do obnove starega režima in do nadaljevanja dela v okrvavljeni Narodni skupščini, zahtevajo sedaj plačilo s tem, da **zahtevajo glavo radikalskega predsednika Narodne skupščine.** Razumljivo je, da se radikali demokratski zahtevi odločno protivijo, češ da bi bila potem Narodna skupščina brez predsedstva. Prvi podpredsednik dr. Hrasnica pa leži težko bolan na Dunaju. Ljuba Davidović je imel danes dopoldne dolgotrajno konferenco z dr. Perićem in zatrjuje se, da je od njega zahteval, naj na jutrišnji seji v govoru, v katerem naj obsodi zločin Puniše Račića, obenem najavi tudi svoj odstop.

Zemljoradniki bodo imeli danes popoldne sejo, na kateri bodo sklepali o svojem nadaljnem postopanju, zlasti pa o tem, ali naj zapuste Narodno skupščino, ali pa nadaljujejo v skupščini obstrukcijo.

Dr. Korošec se je skoraj ves dopoldne posvetoval z Veljo Vukičevićem, nato pa je posetil ministra dvora Dragotina Jankovića.

Splošn opozornost je vzbudila vest, da se kralj nenadoma vrača v Beograd ter da je že snoči odpotoval iz Hanpijeska.

— **Zagreb,** 31. julija. Povsem drugačno sliko, kakor Beograd, nudi prestolica Hrvatske, ki se že danes mrzlično pripravlja, da dostojno pozdravi v svoji sredi predstavnike prečanskih pokrajin. Meščani sami so pokrenili akcijo, naj se vse mesto odene v zastave in cvetje. Za časa jutrišnje seje v prostorih bivšega sabora bodo zaprti vsi lokali, vse trgovine in vsi obrati, narod pa se bo zbral na Markovem trgu, da tam manifestira svojo popolno solidarnost s KDK.

Poslanci KDK so se začeli že danes zbirati v Zagrebu. Deloma so prispeli že tekom dopoldneva, večinoma pa pridejo z opoldanskimi in večernimi vlaki.

Poslovni odbor KDK je imel danes dopoldne od 11. do 13. sejo, na kateri je razpravljal o pripravah za jutrišnjo plenarno sejo poslanskega kluba. Kakor se izve, bo prvi del jutrišnje seje, na kateri bo podal obširno poročilo o politični situaciji g. Svetozar Pribičević, javen, dočim bodo poznejša posvetovanja zaupna. Po poročilu o situaciji bodo posamezni poslanci poročali o razpoloženju v svojih volilnih okrožjih. Načelne sklepe bo sprejel poslanski klub bržkone šele v četrtek ali v petek.

Že danes so dospeli z vseh strani novinarji, med katerimi je zlasti mnogo Beograjčanov, pa tudi veliko število poročevalcev inozemskih listov.

V Beogradu in Zagrebu...

Zagrebški listi o jutrišnjem sestanku Narodne skupščine v Beogradu in poslancev KDK v Zagrebu – Tam nasilniki, tu predstavniki naroda

Zagreb, 31. julija. »Jutarnji list« se bavi v svojem uvodniku z Narodno skupščino, ki se sestaja k nadaljevanju svojega dela. List pravi med drugim:

»Morda nadaljevanje dela ne bo dolgo, ker sedanji tovariši Puniše Račića nimajo več na koga streljati. Verjetno je, da bi nadaljevali z ubijanjem, ker bodo na prvi seji Narodne skupščine sodelovali tovariši Puniše Račića, poslanci vladne večine kakor sta Toma Popović in Jovanović Lune, ki sta izjavljala, da bosta ubila Stjepana Radića, ako ga ne ubije Puniša Račić. Morda so gotovi ljudje prav zaradi tega forsirali, da bi se nadaljevalo delo v sedanji skupščini bodisi samo za eno uro, da bi se v primeru, da bi prišli v parlament poslanci KDK, nadaljevalo ono »delo«, ki ga je započel Puniša Račić. List poudarja, da bodo v poslanskih klopeh, na sedežu predsednika skupščine in ministrskega predsednika ter šefa kraljevske vlade sedeli ljudje, ki so obtoženi radi prelivanja krvi. To je prava slika sedanjega narodnega predstavništva, slika Narodne skupščine, ki je sramota za naš narod in državo. Ali morejo Srbijanci in Slovenci prenesti, da se imenuje Narodna skupščina, v kateri sede morilci, njihovo predstavništvo? Ali je kje narod, ki bi priznal take svoje predstavnike, ki bi priznal, da morejo taki ljudje delati v dobro naroda in države?«

Zagreb, 31. julija. Današnja »Riječ« se bavi v uvodniku z jutrišnjim sestankom poslanskega kluba KDK v Zagrebu in okrnjene Narodne skupščine v Beogradu ter primerjajoč oba sestanka piše:

»Vlada v Beogradu se pripravlja k delu. Že vnaprej je objavila, kakšen je program tega dela. Dr. Anton Korošec uvaja v dvorano Narodne skupščine, s krvjo oškorpljeno, svoje ministre in poslance četvorne koalicije, da nadaljuje isto politiko, ki je bila po letu dni kronana z umorom opozicijskih narodnih poslancev. Ta vlada Puniše Račića ni izpremenila niti barve, ker so figure, ki so postavljene na mesta odstopivših ministrov enako črne, kakor so bile prejšnje. Dr. KoroščU so srbijanski partizani potisnili v roke veliko gobo, da s hlapčevsko uslužnostjo izbriše s tal kri, ki jo je prelil njihov eksponent in da enostavno nadaljuje tam, kjer je prenehal Vukičević 20. junija. Tako enostavno mislijo preiti preko zgodovinskega dogodka, ki je zrahljal same temelje našega edinstva.«

»Dočim je v Beogradu taka gniloba, je v Zagrebu vse oživelo v hotenju po delu, pravem delu za narod. Zbirajo se poslanci KDK, da se posvetujejo o nadaljnjem boju proti brezvestnemu in korumpiranemu režimu. Ta politična živahnost se v Zagrebu manifestira na poseben način, kar se je videlo že v trenutku, ko se je g. Pribičević samo pojavil na zagrebških ulicah. Takoj so izbruhnile manifestacije. Vse mesto pričakuje z ogromnim zanimanjem, kakšne sklepe bodo sprejeli voditelji prečanov in čuti se vsa težina in resnost položaja. Treba je poudariti, da je Zagreb danes enodušen in v zavesti velike vloge, ki jo ima izvršiti.«

Poslovni odbor KDK pretresa položaj v vseh smereh in proučuje vse načine, kako naj se organizira odpor proti režimu. Odbor za organizacijo tega odpora bo razdeljen v razne sekcije, ki se bodo energično lotile posla.«

»Dan 1. avgusta, ko se bo sestal poslanski klub KDK v dvorani bivšega hrvatskega sabora, bo imel epohalen pomen, dočim bo istočasna seja beograjske Narodne skupščine bedna in sramotna. Tam se zbirajo nasilniki, hegemonisti, ignoranti, ki ne pojmujejo obsežnosti valovitih dogodkov okoli sebe, tukaj pa se dvigajo pravi predstavniki naroda, borci, ki zahtevajo ravnopravnost, zmago načel seljaške demokracije, izpremembo škandaloznega sistema in zadoščenje za 20. junij. In zato so danes uprte oči celokupne javnosti mnogo bolj v Zagreb nego v Beograd, ker se tukaj ustvarjajo smernice naše notranje politike, od katerih je odvisna naša bodočnost.«

Radikalska sodba o Koroščevi vladi

Koroščeve politike ne vodijo interesi države, marveč interesi Rima. —Hrvati v vladi so ovira za sporazum med Zagrebom in Beogradom.

Zagreb, 31. julija: »Obzor« poroča iz Beograda, da vlada med velikim delom radikalov nezadovoljstvo s Koroščevo vlado in pravi med drugim:

»Velik del radikalov je zelo nezadovoljen s sestavo nove vlade. Oni smatrajo, da pomeni ta vlada popolen neuspeh g. Vukičevića. Čeprav razpolagajo radikali s polovico poslancev, ki podpirajo vlado, so vendar izgubili najvažnejše ministrske portfelje in celo predsedništvo vlade ter ministrstvo notranjih del. Razen tega je kvaliteta radikalskih poslancev, ki so zasedli ministrske stolčke, daleč izpod kvalitete demokratskih poslancev, ker so demokrati postavili za ministre vendarle mnogo močnejše ljudi, dočim radikali nimajo v vladi niti enega jačjega moža. Nadalje povdarjajo **da so radikali doslej imeli v ministrskem svetu zajamčeno večino, sedaj jo imajo le s pomočjo dr. Korošca, ki bo ostal ž njimi dotlej, dokler mu bo to prijalo. Oni izrecno naglašajo, da prihaja to držanje dr. Korošca odtod, ker ga ne vodijo samo interesi države, marveč interesi politike, ki ima svoj vir v Rimu.** Predsednik vlade in klerikalni minister socijalne politike se lahko vsak hip sporazumeta z muslimani in z demokrati ter na vsaki ministrski seji preglasujeta radikale, tako da bo položaj radikalov popolnoma podrejen.

Radikali nadalje povdarjajo, da v sedanjo vlado **ni bilo treba uvajati Hrvatov, ker se to smatra za provokacijo.** Korošec je pripeljal Barića, zato pa so demokrati s svoje strani porinili v vlado dr. Angjelinovića. Velja Vukičević je hotel to posnemati in je ponudil ministrsko stolico radikalu Joakimu Kunjašiću, ki pa je izjavil, da v sedanjem trenutku ne more sprejeti take ponudbe, čaš da ne soglaša s stališčem radikalskega kluba in ker smatra, da **Hrvati v vladi pomenijo le zapreko za sporazum, ki je potreben med Beogradom in Zagrebom.** Na ta način radikali niso mogli poslati v vlado svojega hrvatskega poslanca. Radikalski nezadovoljneži izjavljajo, da ne bodo mogli mirno gledati nadaljnih komplikacij, ki bodo nastale v državi radi obnove vlade četvorne koalicije. Zaenkrat so sklenili izvajati pasivno resistenco in počakati, dokler se ne pojavijo prvi pogreški četvorne koalicije. Še le nato bodo v radikalskem klubu zahtevali razčiščenje z Veljo Vukičevičem.

Katoliška sodba o „katoliški" morali klerikalcev

Kako list sarajevskega škofa misli o dr. KoroščU in hrvatskem klerikalcu Bariću. — Stranka s tako »katoliško« moralo mora propasti.

Sarajevo, 31. julija. V Sarajevu izhajajoči «Katolički Tjednik», ki je pod vplivom vrhbosanskega škofa Šarića, sodi o dr. KoroščU in njegovem klerikalnem ministru Stepanu Bariću takole:

«Korošec je postal duhovni vodja HPS, kar je razvidno tudi iz razmerja med ljubljanskim «Slovencem» in zagrebško «Narodno politiko», iz Baričevega članstva v jugoslovenskem klubu in iz njegovega podpredsedniškega mesta in iz upornega vztrajanja v klubu po strahoviti žalitvi celega hrvatskega naroda. **Ta g. Korošec se je tesno združil z radikali potom blejskega pakta. Podpira jih še potem, ko je zločinski radikal ubil Hrvate. Niti na misel mu ni prišlo, da poda demisijo, vsaj dotlej, dokler se stvar ne razčisti. Uporno vztraja na položaju, krvavo duši demonstracije, v svojem glasilu pa meče krivdo na opozicijo. Ko so Hrvatje še v agoniji od zadanih ran, jim preti z vsemi zakonskimi sredstvi, končno pa tudi uporno in po tolikih jasnih in nedvomnih protidokazih, da je dejanje Puniše Račića osebni obračun in delo poedinca, kakor, da to ni, milo rečeno, pred končano preiskavo nedovoljeni apriorizem.»**

G. Barić, mesto da bi se sedaj umaknil in da še pred bližnjo propastjo svoje stranke pri prihodnjih volitvah na strani Hrvatov počaka na rešitev hrvatskega vprašanja in tako ohrani stranko vsaj v častnem spominu do njenega ponovnega vstajenja, vztraja v Koroščevi radikalni stranki... **Po vsem tem naj še govorimo o ljudeh v imenu katolicizma! Ali s takimi potezami stranka, ki toliko maha z zastavo katolicizma, ne škodi katolicizmu?»**

«Nam je, to moramo že priznati, zelo drago, da je g. Barić stopil v ministrstvo Bachovih huzarjev. S tem je prenehala dvolična politika, ki je omogočala, da glasilo Stepana Barića udriha po zaveznikih, g. Stepan Barić sam pa podpira ono, kar njegovo glasilo napada. **Vsakdo bo razumel, da mora taka «katoliška morala» izzvati ostre proteste. Ni dvoma, da bo stranka, ki jo vodi taka «katoliška morala», propadla. S tako stranko obračunavajo njeni pristaši sami.»**

Radićevo zdravstveno stanje

Alarmantne vesti v Beogradu

Beograd, 31. julija. Danes dopoldne so se po Beogradu razširile vesti, da se je zdravsteno stanje Stepana Radića nenadoma poslabšalo ter da se je bati vsak čas katastrofe. Te vesti so vzbudile v beograjski javnosti, ki se je že itak polašča vedno večja nervoznost, veliko razburjenje. Po avtentičnih informacijah iz Zagreba pa so te vesti vsekakor zelo pretirane. Stepan Radić se počuti subjektivno dobro in je tudi noč prebil razmeroma mirno. Glasom zdravniškega buletina je znašala temperatura danes zjutraj 37.6, žila 108, respiracija 30. Po naročilu zdravnikov mora imeti bolnik še vedno absoluten mir.

1 gram radija za naše bolnice

Beograd, 31. julija. Pomočnik ministra za narodno zdravje dr. Dušan Kalanović je prinesel te dni iz Češkoslovaške 1 gram radija, ki bo sedaj razdeljen med vse večje bolnice v državi za lečenje raka. Eno desetinko radija bi imela dobiti tudi ljubljanska splošna bolnica za vso Slovenijo.

INOZEMCI NA NAŠEM PRIMORJU.

Dubrovnik, 31. julija. Semkaj je dospela skupina 40 dijakov ameriških univerz. ki potujejo v študijsko-zabavno svrho po Evropi. V Dubrovnik je dospela tudi skupina 45 nemških geografov pod vodstvom dr. Weissa

— — —

Angleške učiteljice v Sloveniji

Kakor smo že poročali, je včeraj dospela iz Trsta v Ljubljano skupina učiteljic iz Anglije. Vodi jih g. Woodhouse, ki je bil med vojno upravitelj srbskih dečkov - beguncev, ki jih je bilo okoli 1000 v Angliji, ter so jih vzgajali tamkaj na narodne stroške. Po prizadevanju g. Woodhousa je naše prometno ministrstvo dalo skupini angleških učiteljic na razpolago 2 vagona za potovanje po vsej Jugoslaviji.

Prva postaja tega izleta je bila Ljubljana. Gostje so se nastanili po prihodu v hotelu »Slon«. Že vozeč se po našem Krasu so bili izletniki navdušeni za lepote naših pokrajin. Sinoči je priredilo Udruženje jugoslovenskih učiteljev gostom pozdravni večer na Krapeševem vrtu. Godba je svirala angleško državno himo, gostje so pa zapeli nekaj angleških pesmi. Spoznali so tudi lepoto naše narodne pesmi in se ji divili. Na pozdravne govore dr. Kobala, prof. Brežnika in drugih je odgovorila dr. Filips, ki je bila med vojno v Srbiji pri Rdečem križu in pozna našo državo. Govorila je tudi še ga. Summerssley, ki je predsednica Potovalnega kluba udruženja angleških učiteljic.

Danes dopoldne je dal gostom ljubljanski »Avtoklub« na razpolago 6 avtomobilov, s kateimi so se odpeljali na Bled ter si ogledali njega krasote. Med učiteljicami je bilo tudi nekaj turistk, ki so sklenile, da se druge počitnice vrnejo v Slovenijo in prouče naše Alpe. Z Bleda so se učiteljice vrnile po 11 uri. Nato so se okrepčale v »Emoni« in ob 12.15 so se odpeljale s potniškim vlakom v Zagreb. Po Ljubljani so goste vodili člani ljubljanskega angleškega kluba z lektorico go. Coppland na čelu. Angleške učiteljice niso mogle prehvaliti naravnih lepot Slovenije in gostoljubnosti njenega prebivalstva.

Rusija se mrzlično oborožuje

— **Moskva,** 31. julija. Kongres komunistične internacionale je sprejel Buharinovo poročilo o splošnem mednarodnem položaju. V svojem zaključnem govoru je Buharin naglašal, da se imperializem kapitalistično urejenih držav intenzivno pripravlja na novo vojno, zlasti pa na vojno proti sovjetski Rusiji. Sovjetska unija zategadelj ne sme držati križem rok, marveč mora tudi ona sedanjo mirovno pavzo, ki bo trajala morda samo še par let, izkoristiti za svojo lastno oborožitev in pripravljenost, da ne bo doživela presenečenj.

Razorožitveni problem

— **Pariz,** 31. julija. V zvezi z nedavnimi izjavami angleškega zunanjega ministra Chamberlaina o angleško-francoskem kompromisu glede razorožitve na morju se doznava, da sta se Francija in Anglija sporazumeli v toliko, da bo imela angleška admiraliteta svobodne roke glede razorožitve na morju, francoska armada pa na kopnem. Sprazum bo predložen pripravljalni razorožitveni konferenci, ki se sestane v jeseni v Ženevi in bo po mnenju angleških in francoskih krogov omogočala sporazum z Ameriko, tako da bo končno prišlo razorožitveno vprašanje z mrtve točke.

MUDr. Martin Maicen

bivši volonteur-asistent graškega univerzitetnega profesorja za notranje bolezni drja. A. Kosslerja in bivši sekundarij državne bolnice v Ljubljani

ordinira

od 2. avgusta 1928, Ljubljana, Kongresni trg št. 15

od 8. do pol 10. in od 14. do 16. ure. 1395

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 0—22.895, Berlin 13.5775—13.6075 (13.5925). Bruselj 0—7 9233, Budimpešta 9.9065—9.9365 (9.9215), Curih 1094.1—1097.1 (1095.6). Dunaj 8 015—8.045 (8.03), SLondon 276.1—276.92 (276 52). Newyork 56.81—57.01 (56.91), Pariz 221.85—223.85 (222.85), Praga 168.24—169.04 (168.64), Trst 296.65—298.65 (297 65).

Efekti: Celjska 158—0. Ljubljanska kreditna 128—0. Kreditni zavod 170—175. Vevče 105—0, Ruše 265—285, Kranjska industrijska 285—0. Stavbna 56—0. Šešir 105—0.

Lesni trg: Tendenca čvrsta. Zaključenih je bilo 7 vagonov, in sicer 3 vag. bukovih drv, fco. vag. meja po 22 2 vag. desk, 2 mm, I., I., III., fco. vag. nakl. post po 460 in 2 vag. frizov 70 % I., 30 % II., fco. vag. nakl. post. po 1000.

Deželni pridelki: Tendenca slaba Eksekutivno je bilo kupljenih 100 q turščice, zdrave, rešetane, pariteta Domžale, promptna dobava, plač. pc prejemu blaga po 345.

ZAGREBŠKA BORZA

Zagreb, 31. julija. **Devize:** Dunaj 803, Berlin 13.5925, Milan 297.65. London 276.52. Pariz 222.85, Praga 168.64, Curih 1095.60, Newyork 56.91. — **Efekti:** Vojna škoda 438.

INOZEMSKE BORZE.

Curih, 31. julija. Zagreb 9.1275, Dunaj 73.25, Berlin 124.05, Milan 27.17, London 25.2275, Pariz 20.33, Praga 15.39, Newyork 519.30, Budimpešta 90.60.

Spor med hrvatskimi in slovenskimi klerikalci

Glasilo hrvatskih klerikalcev označuje pisavo dr. Koroščevega lista »Slov. gospodarja« za bedasto, impertinentno in lažnjivo. — Hujskanje slovenskih klerikalcev proti Hrvatom obsoja tudi klerikalna hrvatska duhovščina.

»Slov. gospodar«, glasilo ministrskega predsednika in notranjega ministra dr. Korošca, objavlja v zadnjem času pod uredništvom duhovnika Januša Goleca redno članke, ki so polni hujskanja proti Hrvatom in v katerih piše, da hočejo spraviti nas Slovence v svoje suženjstvo in da so Hrvati še slabši kakor Srbi, kar se tiče »pljačkanja«. To hujskanje proti Hrvatom in KDK je prišlo že tako daleč, da se je zastudilo tudi hrvatskim klerikalcem, ki imajo sicer v dr. Koroščevi vladi svojega ministra Barića, ki pa vedo, da bodo izgubili med Hrvati še zadnje ostanke pristašev, ako bodo glasila dr. Korošca nadaljevala svojo nesramno in bedasto gonjo proti Hrvatom in KDK na dosedanji način.

Zato je objavila zagrebška »Narodna Politika«, glasilo hrvatske klerikalne stranke, dne 31. julija članek pod naslovom **»Budalaštine »Slovenskog gospodara« — Nekoliko riječi g. Janušu Golecu«**, ki se glasi:

»Mariborski list »Sloven. gospodar« je znal v zadnjem času naglasiti neke stvari, ki jih, kakor mislimo, ne odobrava večina slovenskega naroda in ki so **zmožne izzvati zlo kri pri vseh Hrvatih ne glede na to, kateri stranki pripadajo.** Nam je, iskreno priznavamo, zelo žal, da moramo ugotoviti to grdo dejstvo, tem bolj, ker je mnogo Hrvatov, ki niso nikdar dali povoda »Slov. gospodarju« za tak nastop. Zlasti nam je žal, da take stvari izhajajo v glasilu SLS, ki je znala v najtežjih časih več ali manj obvarovati objektivno stališče napram Hrvatom. V št. od 26. julija objavlja v »Političnih razgovorih«, v katerih se bavi s pisanjem »Jutarnjega lista« o »Slov. gospodarju«, naslednje besede: »Hrvati nam kljub temu pravijo: Slovenija bo prišla pod Hrvatsko! **Državo bomo razdelili na dva dela in Slovenijo bomo pritisnili, da bo zacvilila.** — Mi smo odločno obsodili krivico, ki se je dogodila z zločinom v Narodni skupščini, Hrvatje pa odobravajo zločin, ki ga vrši »Jutro« nad dr. Koroščem in slovenskim narodom. Že s tem, da so to stvar Hrvati podpirali, so pokazali, da žvižgajo na nas. V imenu Hrvatov je govoril dr. Barićević. In kaj je rekel ta dr. Baričević? Rekel je, da bo prišel čas in ni daleč, ko bomo Slovenci privezani na Hrvate in da bomo cvilili, tako se nam bo godilo. — To je torej ono bratstvo, ki ga nam ‚prečanom' v Sloveniji prinaša Zagreb! — Povedati vam moramo to, da veste, kakšni bratje so nam Hrvati!«

Dalje piše »Slov. gospodar«, da je vsa Slovenija polna Hrvatov, ki prodajajo drobnjarije in da je treba nanje paziti. V beležki »Prepad med Srbi in Hrvati vedno večji« objavlja »Slov. gospodar« doslovno te-le besede: »Ker Hrvatje zločin Puniše Račića pripisujejo srbskemu narodu, kar je enako krivično, kakor če ga »Jutro« pripisuje dr. Korošču in Slovencem, postaja razdor med Hrvati in Slovenci vedno večji. Hrvatski listi so pričeli jako surovo pisati proti Srbom,, srbski listi pa so jim enako surovo odgovorili. Razne strokovne (?) organizacije, ki so bile skupne za Zagreb in Beograd, so se razdelile. **Ako se bo ta spor še nadalje povečaval, bo prišla nad Hrvatsko »jaka roka«.** V neki drugi beležki pravi, da ima **makedonska revolucijonarna organizacija, ki stremi za uničenjem naše države, svoj sedež tudi v Zagrebu.**

Zadosti je navesti teh par vrst iz ene same številke »Slov. gospodarja«, da se vidi, kak duh vlada med sotrudniki »Slov. gospodarja«. Priznamo, da nikdar nismo z **večjo bolestjo notirali izpadov proti Hrvatom, kakor te.** Toda prav zato smatramo, da smo mi najbolj poklicani pozvati »Slov. gospodarja« k pameti in ga opomniti, naj preneha s takim pisanjem. **Strankarska borba se ne sme prenašati na boj s celim narodom, zlasti pa se ne smejo pripisovati kakemu narodu take tendence, kakor jih pripisuje »Slov. gospodar«, tem manj, ker ta narod nima takih tendenc in ker take izjave niso padle niti od onih ljudi, ki jih navaja »Slov. gospodar«.** Ne vemo, komu naj koristi tako pisanje. **Impertinenca o »jaki roki« bi bila, ako bi prihajala od kompetentne strani, znak za vznemirjenje vseh Hrvatov, tako pa je samo dokaz gluposti njenega pisca.** Upamo, da je to zadnjič o »Slov. gospodarju«. V nasprotnem slučaju bi nam bilo žal, ako bi morali nastopiti drugače...«

Hrvatski klerikalci torej odločno obsojajo pisavo dr. Koroščevega glasila. Te pisave ne označujejo samo kot impertinentno, ampak tudi kot neumno, kar smo ob priliki tudi mi že ugotovili. Še več, **glasilo hrvatske klerikalne stranke «Narodna politika» postavlja pisca navedenega članka na laž z ugotovitvijo, da nihče ni govoril takih beseed, kakor jih podtika dr. Koroščevo glasilo Hrvatom.** «Narodna Politika» izraža upanje, da se bo «Slovenski Gospodar» poboljšal... Po našem mnenju je to upanje prazno. Komur je laž v krvi, mu ni pomoči. Tudi Januš Golec, na katerega naslavlja «Narodna Politika» svojo grajo, ni človek, ki bi se ga prijela dobro hoteča beseda. Spada pač med vrste onih duhovnikov, tipa gg. Smodeja, dr. Kulovca in Gabrovščka, ki **na očitke, da govore in pišejo neresnico, trdovratno molče in niti ne reagirajo.** Kaj pa bi bilo potem iz slovenskih klerikalnih listov, če bi pisali resnico in če bi ne smeli več lagati? Saj bi morali obsoditi postopanje svojih lastnih ljudi.

Sicer pa imajo hrvatski klerikalci prav dobro sredstvo v svojih rokah, da nauče svoje slovenske tovariše dostojnosti. **Njihov minister Barić naj dopove ministrskemu predsedniku in notranjemu ministru dr. Korošču, da greši njegovo osebno glasilo proti ustavi, na katero je ponovno prisegel, ako hujska k plemenski mržnji. Naj dopove dr. Korošču, da njegovo osebno glasilo namenoma laže in hujska proti Hrvatom, da ne** gre, da bi posamezni podivjani politikujoči duhovniki sramotili ves svoj stan, ali pa **naj zapusti družbo, v katero je zašel.** To bi bilo logično in pošteno. Ako tega zastopnik maloštevilnih hrvatskih klerikalcev v dr. Koroščevi vladi ne bo storil, bo to samo dokaz, da se klerikalna «Narodna Politika» zgraža nad lažmi slovenskega klerikalnega tiska samo zato, ker se zaveda njihove velike nevarnosti za ostanke klerikalizma na Hrvatskem, kjer se splošno obsoja klerikalno izdajstvo in hujskanje proti pravičnim zahtevam KDK po enakopravnosti in svobodi vseh državljanov.

Obupen položaj monopolskega delavstva v Sloveniji

Malo odgovora na klerikalno zavijanje resnice. — Klerikalci poznajo delavstvo samo ob volitvah, ko rabijo kroglice.

Na dopis pod gornjim naslovom v 167. številki našega lista, ki nam ga je poslal neki uslužbenec tobačne tovarne, kateremu je bilo tihega trpljenja že dovolj, čez glavo dovolj pa ogabnih laži klerikalnih voditeljev in agitatorjev, ki poznajo delavca le ob volitvah, da se zopet dokopljejo po delavskih rameh do mastnih korit, je priobčil sobotni »Slovenec« krajši člančič, v katerem skuša oprati klerikalnega zamorca na tak način, da postaja le še bolj črn.

Mi smo v našem članku opisali borbo monopolskega delavstva za njegove pravice in za izboljšanje njegovega gmotnega položaja. Naš dopisnik je brez pretiravanja opisal vseobetajoče obljube SLS monopolskemu delavstvu pred volitvami in njeno skrb za te reveže po skoraj dveletnem njenem sodelovanju v vladi, končno pa se je upal celo pohvaliti znano dr. Koroščevo karikaturo v »Jutru«, ki je dala glavni povod za razne obsodbe slovenskih oblastnih odborov itd. »Slovenec« je v svojem odgovoru dokazal, kako res veliko skrb imajo klerikalni poslanci in ministri za monopolsko delavstvo, ki so mu pred volitvami obetali mala nebesa na zemlji.

Med drugim pravi »Slovenčev« dopisnik iz tobačne tovarne: »Nam je prav, da je prišel omenjeni sodrug s svojo pravo barvo na dan ravno v času, ko njegova skupina želi, da se napoti deputacija tobačnih delavcnev v Beograd iskat pomoči tistih poslancev in ministrov SLS, katere doma blati in sramoti v SDS-arskem časopisju. Naj ti iščejo pomoči pri tistih poslancih in strankah, s katerimi so eno.«

Zdaj so jasno in črno na belem klerikalci dokazali, da tobačno delavstvo od poslancev in ministrov SLS z ministrskim predsednikom dr. Koroščem vred nima pričakovati prav nobenega zboljšanja svojega obupnega položaja vse dotlej, dokler ne bodo vsi tobačni delavci trobili brez izjeme v klerikalni rog. Več kot jasno je, da klerikalci ne bodo nudili pomoči onemu delavstvu, ki je organizirano v naprednih in socijalističnih organizacijah, **temveč bodo raje vsled svoje strankarske zagrizenosti in politične nestrpnosti žrtvovali nadaljnemu propadanju tudi ono tobačno delavstvo, ki je v članjeno v krščansko socijalnih organizacijah.**

Da bi zboljšali gmotni položaj samo onega dela monopolskega delavstva, ki pripada SLS, je pač nemogoče in nesmiselno.

Z ozirom na »Slovenčev« člančič, v katerem se je docela razgalila klerikalna skrb in ljubezen do monopolskega delavstva in v katerem skušajo zabrisati z nekrščanskimi napadi in denuncijacijo o komunistih žalostna in neizpodbitna dejstva o obupnem stanju monopolskega delavstva, nam je pisec našega članka poslal sledeči odgovor »Slovenčevemu« dopisniku:

»Z ozirom na moj dopis v »Slovenskem Narodu«, v katerem sem obelodanil težki položaj tobačnih delavcev v Ljubljani in v katerem sem se upravičeno dotaknil dela in obljub naših cincarjev ter končno tudi »Jutrovih« karikatur, ki so nam prav ugajale, je »Slovenec« vendarle odgovoril. Veseli me, da sem svoj namen dosegel in da so se prizadeti zganili, prav kakor maček, ki mu stopiš na rep. Gospodje pri krščanskih socijalistih so se čutili užaljene in so zato iskali stikov s svojimi somišljeniki v tobačni tovarni cele tri dni. Končno so v svojem listu obsodili v imenu **»ogromne«** večine tobačnega delavstva »grde in ogabne« karikature svojih voditeljev v »Jutru« in v drugih naprednih listih. Pri tem niso mogli odoleti izkušnjavi, da ne bi napadli tudi socialistov, ki da se zatekajo in ponujajo SDS in njenemu časopisju. Na te napade hočem kratko odgovoriti:

V ljubljanski tobačni tovarni eksistira razen krščansko - socijalne organizacije tudi »Savez monopolskih radnika Jugoslavije«, ki pa je strogo strokovna in nadstrankarska organizacija. Zato je nesmiselno govorjenje o krivdi socijalistov. Če sem se zatekel k časopisju SDS, sem storil to zato, da bo najširša javnost pravilno informirana o vašem delovanju in skrbi za tobačno delavstvo. Na eni strani silno radi neprestano vpijete o ogromnih masah delavstva, ki je baje organizirano v vaših organizacijah, na drugi strani se pa še s ponosom hvalite, da ne boste ničesar storili za to delavstvo, kakor tudi do sedaj še niste kljub velikim obljubam prav ničesar storili. Končno vam sporočam, da vas ne bo skrbelo, kdo sem, in ker hočem, da pride vse vaše delo in trud za tobačno delavstvo potom časopisja v javnost, da vam je moje ime na razpolago v uredništvu »Slovenskega Naroda«. Obenem vas zagotavljam, da bom stal vedno na braniku delavskih pravic, kakor sem bil dosedaj. — **Profesijonist tobačne tovarne.«**

Pisane zgodbe iz naših krajev

Sleparski trgovski potnik. — Policija preganja nadležne cigane. — Maskirani razbojniki. — Strašna smrt deteta v ognju. — Grozna osveta zapuščenega moža. — Svojega otroka je razsekal.

Mostarska policija je te dni izročila sarajevski nekega Juraja Boljata, trgovskega potnika, ki je sleparil trgovce po Bosni in Hercegovini. Po zaslišanju so potnika izročili državnemu pravniku. Toži ga trgovec Jakob Levi iz Sarajeva zaradi številnih prevar. Levi je potnika naznanil policiji že meseca junija z nalogom, da se ga aretira. Boljat je bil potnik pri trgovcu Leviju. Prodajal je njegovo blago po deželi in si pridržal ves izkupiček. Sprva je bil potnik pošten in priden. Nekega dne je pa zašel na stranpota. Zahotelo se mu je denarja in začel je slepariti. Najprvo je znižal vse Levijeve cene za polovico. Tako je delal dobre kupčije. Ljudje so se čudili nizkim cenam in kupovali blago kar na debelo ter dajali potniku velike vsote na račun. Ta je seveda vse vtaknil v svoj žep. Ponaredil je tudi potrdila vsot, ki jih je prejel na račun. Če je prejel 500 Din, je naredil iz tega 200 Din, katere je poslal Leviju, sam je pa obdržal ostanek. Levi prodaja samo manufakturno in galanterijsko blago. Boljat je pa začel prodajati v njegovem imenu tudi moko in sladkor, čeprav Levi tega ni nikoli prodajal. Tudi to blago je potnik prodajal globoko pod tržno ceno. Tako je dobil veliko odjemalcev in je veliko zaslužil. Slednjič je Levi odkril potnikove sleparije in ga ovadil policiji, ki ga je aretirala. Sedaj čaka kazni za zamreženimi okni, kjer lahko nemoteno premišlja o svojih trgovskih transakcijah.

★

Poleg poklicnih razbojnikov, dela novosadski policiji hude preglavice tudi ciganska tolpa okoli mesta, ki krade in ropa, kjer le more in kar more. Policija jo je zato vzela na piko in jo že nekaj dni neusmiljeno preganja. Cigani so pa prebrisani in so se poskrili v močvirnatem ozemlju v novosadski okolici, da jim policija ne more do živega. Predvčerajšnjim je policija zopet priredila pogon za cigansko tolpo. Racije so se udeležili tudi orožniki iz Novega Sada in iz orožniških postaj vseh okoliških srezov. Orožniki so ujeli 18 ciganov z ženami, otroci in vozovi ter ugotovili, da so prišli iz Banata in pripadajo ciganski tolpi, ki zadnje čase krade po novosadski okolici. Policija je tudi odkrila tabor, kjer so bile same ciganke. Cigani so žene pustili same in pobegnili v gozdove. Policija je ciganke internirala na ozemlju blizu Novega Sada, kjer bodo pod stalnim policijskem nadzorstvom, dokler ne ujamejo še ciganov.

★

Te dni se je odigrala v Skoplju strašna ljubavna drama. Varan mož je ubil svojo nezvesto ženo in njenega ljubčka ter težko ranil še dve drugi osebi. Pred leti se je Milorad Blagojević zaljubil v 18letno Angelino Jovanovćevo. Angelina je pa skrivoma ljubila siromašnega kmetskega fanta Dragutina Jakovljevića. Naposled je dekle omamilo Blagojevičevo bogastvo in je vzela tega za moža. Zakon pa ni bil srečen. Angelina je hrepenela po Dragutinu. Nekega dne je ta prišel v vas Stanovco, kjer se je nastanil Blagojević z nesrečno ženo. Prvo noč sta se sestala Dragotin in Angelina. To noč je bila Blagojevićeva družina osramočena in Milorad je sklenil, da se krvavo osveti. Neke noči sta mlada zaljubljenca pobegnila. Angelina je vzela svoje stvari in nekaj denarja ter se napotila z ljubčkom v Južno Srbijo. Nastanila sta se v neki vasi pri Skoplju. Milorad ju je zasledoval in prišel tudi v Skoplje. Zvedel je, da sta begunca v vaški gostilni na hrani. Sedel je za mizo in čakal ves večer na begunca. Toda ta večer ju ni bilo v gostilno. Zgodaj zjutraj je zapustil že pijan gostilno in na ulici srečal svojo ženo z Dragutinom. Zahteval je najprvo, naj mu žena vrne denar, ki mu ga je ukradla za beg. Ko ga je Dragutin sunil v rebra za odgovor, je Milorad potegnil nož in zaklal na ulici nezvesto ženo in ljubimca ter težko ranil še dva prijatelja, ki sta bila v Dragutinovi družbi. Orožniki so morilca naslednji dan aretirali in ga izročili sodišču.

★

V Požegi se je vršila te dni glavna razprava proti kravarju Josipu Sakru iz Dekteža, ki je bil obtožen, da je umoril svojega nezakonskega otroka 5letnega Frana Lovriča. Obtoženec je pripovedoval sodnikom o svojem življenju, ki je bilo polno bede in trpljenja. Imel je tri ljubice in vse tri so pobegnile od njega ter vzele seboj tudi otroke. Tako je naredila tudi tretja in zadnja kravarjeva ljubica. Kravar se je ta dan razburil in se sprl z nekim seljakom zaradi zaslužka. Šel je v gostilno in se napil rakije. Ko je prišel domov, je vzel sekiro in mahal okoli. Tedaj je prišel tudi njegov nezakonski otrok. Ker je kravar vedel, da bo ljubica vzela seboj tudi otroka, je udaril s sekiro po njem in ga razsekal na kosce. Potem ga je vzel v naročje in ga nesel pred občinski urad, kjer je izjavil: Jaz sem mu življenje dal in jaz sem mu ga tudi vzel. Zakaj bi otrok trpel, kakor trpim jaz? Pri razpravi se je kravar izgovarjal, da je bil pijan in ne ve, kaj je delal. Obsojen je bil na 10 let težke ječe.

✶

Iz Novega Sada poročajo, da so se v tamošnji okolici pojavili razbojniki, ki plenijo in ropajo domove maskirani in oboroženi. V novosadski okolici so izvršili zadnje čase več zelo drznih tatvin in en roparski napad. Orožništvo jih je iz okolice pregnalo. Zato so poskusili svojo srečo v bližnji vasi Kaču. Hoteli so vlomiti v blagajno tamošnje železniške postaje. Vdrli so že v blagajniške prostore. Opazil jih je železniški čuvaj, ki je spal v sosednem prostoru in jih pregnal s streli iz samokresa. Nato so razbojnniki poskusili tatvino v sami vasi. Vdrli so v hišo Pera Čavića in v trgovino Konžata Ruma. Odnesli so blaga za več tisoč Din. Potem so vlomili še v trgovino Džoke Čosića ter odnesli 400 dinarjev v gotovini in za več tisoč dinarjev blaga. Končno so odšli v svinjak Milivoja Putnika in ukradli veliko svinjo ter jo naložili na voz. Ker so se bali, da bi jih kdo slišal in obvestil orožnike, so pustili ukradeno svinjo z vozom vred na cesti in pobegnili. Med potjo sta srečala dva mladeniča razbojnike in jih vprašala, kaj delajo tako pozno na cesti. Eden razbojnikov je mladeniča zavrnil, češ, naj gre svojo pot in naj molči, če mu je življenje drago. Ko sta mladeniča bila oddaljena kakih 400 metrov od razbojnikov, sta oddala nekaj strelov iz samokresa in tako alarmirala seljake. Seljaki so oboroženi zasledovali roparje, toda niso jih dohiteli. Odpeljali so se z vozovi v neznano smer. Orožniki so uvedli strogo preiskavo.

✶

Iz Čačka poročajo o strašni smrti otroka, ki je postal žrtev požara. V selu Ridžigama živi siromašna vdova Milisava Petronijeva. Preživlja se z delom pri sosedih. Tako je odšla tudi te dni na delo k sosedu. Doma je pustila 10-mesečno dete v zibelki. Zibelka je stala pri ognjišču, kjer je bil ogenj že pogašen. V pepelu so še tlele iskre, ki so razplamtele in vžgale kup suhih drv na ognjišču tako, da je nastal velik ogenj. Dete je spalo v zibelki. Proti večeru se je pa zbudilo in se premmetavalo po zibelki ter padlo iz nje na ognjišče v goreča drva. Dete je v strašnih mukah popolnoma zgorelo. Ko se je nesrečna mati vtnila, se ji je nudil strašen prizor. Na ognjišču je bilo samo še obžgano trupelce nesrečnega otroka. Mati je začela kričati na pomoč, toda bilo je prepozno. Prihiteli so sosedje in sežgano okostje potegnili z ognjišča. Orožniki niso uvedli preiskave, ker je bilo jasno, da gre samo za nesrečo.

Smrtna nesreča na glavnem kolodvoru

Včeraj popoldne se je pripetila na ljubljanskem glavnem kolodvoru okrog pol 15. ure strašna nesreča, katere žrtev je postal 57-letni železniški delavec Martin Ozbič iz Ljubljane. Ozbič je bil zaposlen pri snaženju tirov pri kretnicah in je bil v svoje delo tako zaverovan, da ni preveč pazil na kretanje vlakov, s katerimi so bili v tem času malone vsi tiri zasedeni. Stari Ozbič je v glavnem pazil le na vlak, ki je imel vsak čas priti z Dolenjskega.

V trenutku, ko je prihajal dolenjski vlak mimo železniških skladišč proti postajnemu poslopju in se mu je Ozbič izognil na sosednji tir, mu je po tem tiru pripeljala za hrbtom že s precejšnjo brzino premikalna lokomotiva, ki je imela odpeljati v Zalog. Stroj je zgrabil Ozbiča za obleko in ga potegnil pod se. Ozbičevi tovariši železničarji so nesrečo takoj opazili in opozorili na njo strojevodjo lokomotive, ki se je kmalu ustavila. Izpod kolesja so potegnili zelo razmesarjenega Ozbiča, kateremu je stroj popolnoma odrezal desno roko v rami, razen tega pa je zadobil še več težkih poškodb po vsem telesu. Zlomljeno je imel desno nogo na več krajih in večje rane na glavi in na prsih.

Nemudoma so o strašni nesreči obvestili mestno reševalno postajo, ki je odposlala na kolodvor rešilni avtomobil, s katerim so Ozbiča v nekaj minutah prepeljali v bolnico. Zdravniki so takoj ukrenili vse potrebno, da bi ponesrečenca rešili, vendar je bil ves trud zaman. Ozbič je kmalu po prevozu v bolnico izdihnil. Nesreča se je pripetila nekoliko nižje od poslopja carinarnice. Na kraju nesreče je v znatni dolžini med tiri videti večje mlake krvi. Takoj je bila uvedena uradna preiskava, ki bo ugotovila, kako se je nesreča mogla pripetiti in koga zadene krivda. Ozbič je bil primorski rojak, doma v bližini Trsta. V Ljubljani je bival že delj časa in je bil med svojimi stanovskimi tovariši splošno priljubljen.

Beležnica

KOLEDAR.

Torek, 31. julija 1928. Katoličani: Ignacij Lojol,, Jelenica; pravoslavni, 18. jula: Jakint.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Ideal: Hijene velemesta (Ellen Richter).

Danes: Trnkoczy, Mestni trg, in Ramor, Miklošičeva cesta.

Visoko odlikovanje ministra

Za vlado slovenskega premijerja je navdušena vsa naša mila domovina od Kajmakčalana do Piškopeje in Kurje vasi. Tako pravi premijerjevo glasilo, ki mora že vedeti, da vsa domovina poskakuje od navdušenja. Sicer pa imamo tudi dokaze, da je navdušenje jako veliko in tako rekoč nepopisno.

V Zagreb je prispel v ponedeljek minister slovenskega premijerja Grga Angjelinović, da se predstavi Zagrebčanom kot njihov zastopnik v vladi četverovprežne koalicije. Tudi Hrvati so za vlado slovenskega premijerja jako navdušeni in so ministra Grgo pred odhodom v Beograd na kolodvoru odlikovali z redom — gnilih jajc. To je nov red in ga ne kaže podcenjevati, nikakor ne. Pri navadnem odlikovanju ima odlikovanec pokrit samo košček zaslužnega prsnega koša, pri redu gnilih jajc se mu pa blešče vsa prsa in še trebuh za nameček. Samo eno slabo stran ima to odlikovanje, da mora namreč plačati takso tisti, ki ga podeli, in ne oni, ki ga dobi in nosi. Kljub temu smo pa mnenja, da se bo to novo odlikovanje uveljavilo in da bo vladi slovenskega premijerja v ponos. Vsem njenim članom ga od srca privošči

Pepe iz uredništva.

Iz policijske kronike

Cestarjevi ženi Ani Pokovec, stanujoči na Dolenjski cesti, je v soboto dopoldne na Vodnikovem trgu neznan prijatelj slanine ukradel 3 in pol kg slanine. Pokovčeva je imela slanino zavito v bel prt, ki ima z rdečo svilo uvezen monogram P. Prt s slanino je položila pri mesarju Javorniku na stojnico, kjer je hotela kupiti tudi nekaj mesa in ga zaviti k slanini. Med kupovanjem pa je slanina kot začarana izginila. Pokovčeva trpi nad 100 Din škode.

Delavec Janez Kopač iz Zapog št. 26 pri Smledniku je na policiji prijavil, da je njegova 10letna hčerka Terezija dne 26. t. m. od doma neznanokam pobegnila. Deklica je za svojo starost zelo šibke postave, ima črne pristrižene lase, oblečena je v rjavo rožasto obleko in je bosonoga. Kdor bi o deklici kaj vedel, naj sporoči to očetu ali na policiji.

Od včeraj na danes so bile na policijskem ravnateljstvu vložene sledeče ovadbe: 4 tatvine, 1 poneverba, 1 nezgoda vsled neprevidne vožnje z motociklom, 1 ogrožanje telesne varnosti, 2 streljanje brez dovoljenja, 1 godba brez dovoljenja, 1 pogrešanec, 1 neprijavljen pes, 4 prekoračenje policijske ure, 1 kaljenje nočnega miru, 1 nedostojno vedenje, 1 prestopek zglaševalnih predpisov, 53 prestopkov naredbe o odpiranju in zapiranju trgovskih obratov, 9 prestopkov avtopredpisov, 20 prestopkov cestno policijskih predpisov.

Aretiranih je bilo 8 oseb, in sicer: Alojzij Z. radi nevarne grožnje, Georgina M. radi suma tatvine 5000 Din, Ivan J. ker je bil zasledovan v policijskem dnevniku, Marija Š. radi vlačuganja, Amalija P. in Antonija K. radi izvrševanja tajne prostitucije, Stipan D. radi nedovoljenega krošnjarstva in Andrej E. radi beračenja.

Na policiji je prijavila Josipina Rožić, stanujoča na Kette Murnovi cesti št 14, da je dne 26. t. m. dopoldne neznano kam odšel njen 25letni brat Anton, kleparski pomočnik, stanujoč pri njej in se do danes še ni vrnil. Po izjavi Rožičeve je njen brat že več let hudo bolan na živcih in zato se sestra boji, da je najbrž izvršil samomor. Pogrešanec je srednje, suhe rasti, kostanjevih nazaj počesanih las, podolgovatega upadleta obraza, brado brije, vendar pa pri odhodu ni bil obrit, oblečen je bil v temno modro, nekoliko obnošeno obleko. Pokrit je bil s sivo čepico, na nogah pa je imel sive nogavice. Pred odhodom je vtaknil v žep usnjato listnico, v kateri je imel vojaške dokumente in manjšo vsoto denarja.

Včeraj popoldne okrog 15. je neznana kolesarka na Kongresnem trgu pred poslopjem Kino Matice podrla na tla 4letnega Ervina Kosmača, stanujočega na Valvazorjevem trgu 6. Nesrečo je otrok zakrivil sam, ker je nenadoma skočil pod kolo. Deček se je nahajal v družbi svoje matere. K sreči ni zadobil nikakih telesnih poškodb. Kolesarka se je pa poškodovala na roki in ima tudi pokvarjeno kolo. Vendar se je kljub temu odpeljala naprej.

V soboto popoldne se je neki ljubljanski gospod seznanil z dvema lahkima ptičicama, s katerima je napravil izlet v gostilno Čad pod Rožnikom. Po dobrem in obilnem okrepčilu se je vesela trojica napotila v gozd in legla k prijetnemu oddihu na mehki mah. Gospod je po veseli zabavi nekoliko zadremal, med tem sta pa obe lahkoživki izpraznili njegovo dobro rejeno listnico in hitro izginili s petimi tisočaki. Tatvine je bila osumljena znana Georgina M., vendar pa se je policija kmalu prepričala o njeni nedolžnosti. Pravi storilki detektivi vneto zasledujejo in je upati, da kmalu padeta pravici v roke.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Dnevne vesti.

— **Dr. Korošec zapoveduje.** Včeraj dopoldne je posetil detektiv zagrebške policije tajništvi SDS in HSS ter je po nalogu velikega župana izjavil, da je notranji minister dr. Korošec odredil, da morajo priti vsi narodni poslanci 1. avgusta v Narodno skupščino. Seveda je moral detektiv iz obeh tajništev oditi z dolgim nosom. Veliki župani res obveščajo narodne poslance o sestanku Narodne skupščine, toda v tem primeru je postopanje notranjega ministra skoraj izzivajoče, kajti znano je, da je KDK zapustila ne samo Narodno skupščino, marveč tudi Beograd. G. dr. Korošec je zelo naiven, če misli, da bodo poslanci KDK na njegov poziv prihiteli v Beograd in stopili na okrvavljena tla Narodne skupščine.

— **Poljski dijaki na našem Jadranu.** Večja skupina poljskih dijakov in dijakinj je na počitnicah na Jelsi na otoku Hvaru. Mladi Poljaki so gostje naših ferijalcev in stanujejo z njimi skupaj v ferijalni koloniji. Čudno je, da nihče ni poskrbel, da bi prišli poljski dijaki v kako drugo letovišče, kajti če bodo presojali našo rivijero po Jelsi, bodo imeli o nji najslabši vtis. Jelsa je namreč med vsemi našimi jadranskimi letovišči najmanj prikladna za počitnice. Kraj sam je precej zapuščen in zanemarjen, v kopališče je treba hoditi skoraj pol ure daleč in tudi drugače so razmere v tem kraju vse prej kot povoljne. V Jelsi je na razpolago samo en hotel tako, da morajo mnogi letoviščarji stanovati po privatnih hišah, ki so zgrajene večinoma tako, da prihaja smrad po kozah iz staj naravnost v sobo.

— **Ruski akademski kongres v Beogradu.** V septembru se bosta vršila v Beogradu dva velika ruska kongresa, kongres ruskih učenjakov ter kongres ruskih književnikov in novinarjev. Letošnji ruski akademski kongres v inozemstvu, ki je četrti, se bo vršil od 17. do 23. septembra, kongres književnikov in novinarjev pa od 25. do 29. septembra. Udeležba na akademskem kongresu bo zelo velika. Kongresa se udeleže delegati ruskih akademskih skupin v Pragi, Berlinu, Parizu, Londonu, Sofiji in v Beogradu, kakor tudi delegati uprave Saveza ruskih akademskih organizacij v inozemstvu s profesorjem Lomšakovim na čelu. Ljubljansko organizacijo ruskih učenjakov bo zastopal prof. dr. A. Bilimović. Kongres otvori najstarejši član prof. A. Brandt. Doslej je prijavljenih nad sto referatov in predavanj.

— **Nov dnevnik na Sušaku.** V soboto je izšla na Sušaku prva številka novega dnevnika »Naša sloga«. List bo zastopal politiko KDK in se bo pečal zlasti s problemi primorsko - krajiške oblasti. Urednik novega lista je oblastni poslanec HSS in bivši profesor g. Milan Banić, ki se je aktivno udejstvoval v politiki že kot jugoslovenski dobrovoljec v Rusiji, kjer je energično nastopal proti škandaloznim razmeram v I. srbski dobrovoljski divizii v Odesi. v Odesi.

— **Diplomiral je** na tehniški visoki šoli v Monakovem g. Zoran Luznik iz Celja za inženjerja iz kemičnotehnološke vede. Čestitamo!

— **Sprejem v kmetijske šole.** Na podlagi odredbe poljedelskega ministrstva glede števila novih državnih gojencev, ki bodo sprejeti letos v nižje kmetijske šole, so uprave vseh šol razpisale natečaj. Za vsako šolo je točno določeno število novih gojencev. Po predpisanem roku vložene prošnje se ne bodo upoštevale.

— **Ukaz v ministrstvu javnih del.** V ministrstvu javnih del pripravljajo večji ukaz o napredovanju državnih inženjerjev in arhitektov.

— **Začetek šolskega leta.** Na srednjih in osnovnih šolah se prične novo šolsko leto dne 1. septembra. Po odredbi prosvetnega ministrstva se pa prične delo na srednjih šolah takoj po 20. avgustu, ko se začno ponavljalni izpiti onih učencev, ki so v poedinih predmetih padli.

— **Drogeristi proti pravilniku o drogerijah.** V nedeljo dopoldne se je vršilo v dvorani novosadske blagovne borze protestno zborovanje drogeristov, ki so se ga udeležil drogeristi Srbije, Vojvodine, Hrvatske, Slovenije, Bosne in Hercegovine. Po zborovanju je bila sprejeta resolucija, v kateri drogeristi energično protestirajo proti izvrševanju odredb pravilnika o drogerijah in sicer zato, ker pomeni hud udarec za vse drogeriste. Ta pravilnik baje krši in uničuje vse po pokrajinskih odredbah zajamčene pravice drogeristov. Izdan je bil baje na željo gmotno zainteresiranih apotekarskih krogov, ne da bi se pristojne oblasti informirale o željah in zahtevah drogeristov. Drogeristi prosijo ministra narodnega zdravja in trgovine, da se ves ta projekt suspendira, dokler ne bo sprejet novi zakon o trgovskih obratovalnicah. Drogeristi protestirajo tudi proti temu, da se jim odvzame naziv drogerije, ki jim po dobljenih pravicah gre.

— **Polovična vožnja za jesensko razstavo v Ljubljani.** Prometno ministrstvo je odobrilo za posetnike jesenskega mednarodnega velesejma v Ljubljani, ki se bo vršil od 1. do 10. septembra t. l., 50% vozno olajšavo. Potnik si bo pri odhodu kupil normalno vozno karto, ki mu bo veljala za brezplačen povratek, če bo mogel s potrdilom sejmske uprave dokazati, da je velesejem res posetil. Legitimacija, s katero je ta ugodnost zvezana pride v nekaj dnevih v prodajo in se bo dobila za Din 30 pri vseh večjih denarnih zavodih, potniških uradih, trgovskih in kmetijsko - pospeševalnih organizacijah ali neposredno pri uradu velesejma v Ljubljani.

— **Na sadni razstavi** ob letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani od 1. do 10. septembra bo izbrano namizno sadje tudi naprodaj v zabojih po 20 do 50 kg. Naši sadjarji pa bodo videli, kako je treba namizno sadje odbirati in v zabojih pošiljati, da se zadovolji odjemalec. Zastopane bodo vse boljše vrste domačega sadja, opozarjamo zlasti na izvrstno dolenjsko voščenko in štajersku mešanko.

— **25letnica Sokola v Ljutomeru.** Za proslavo 25letnice se pripravljajo vsa bližnja društva v lepem številu, tako da se bo dne 12. avgusta vršila na Murskem polju krepka manifestacija sokolske misli. Na akademiji dne 11. avgusta nastopijo vsi društveni odseki: telovadci vseh kategorij z lepimi in učinkovitimi vajami, dramatski odsek s Funtkovo enodejanko »Za hčer«, kakor tudi glasbeni in pevski odsek. Pestri program bo torej pokazal vse društveno delovanje. Dne 12. avgusta so dopoldne telovadne vaje, med tem se društvo pokloni na pokopališču pokojnim bratom; nato se vrši slavnostni zbor v Sokolskem domu. Ob pol 12. uri krene povorka z godbo in jezdeci z glavnega kolodvora po mestu ter konča pri Sokolskem domu. Popoldne se vrši telovadni nastop. Kot vstopnice se bodo dobili spominski znaki po 5 Din. Društvo vabi vsa bližnja bratska društva, svoje prijatelje in podpornike ter pristaše sokolske misli, da se v velikem številu udeleže njegovega slavlja ter tako hkratu proslavijo spomin na ljudski tabor v Ljutomeru leta 1868. Zdravo! 588n

— **Vreme.** Vse kaže, da bomo morali zopet dolgo čakati, da dobimo dež. Morda se izpremeni vreme po polni luni, ki bo jutri ob 16.31, kar je pa malo verjetno, ker stoji barometer precej visoko. Danes zjutraj je kazal v Ljubljani 764 mm in je ostal na isti višini kakor včeraj. Temperatura je znašala 16 stopinj. Včeraj je bilo deloma oblačno samo v Zagrebu in Splitu, povsod drugod pa jasno. V Sloveniji se je ozračje po nedeljskih nalivih nekoliko ohladilo, drugod pa še vedno pritiska vročina. V Zagrebu in Beogradu so imeli včeraj 36, v Dubrovniku 35, v Splitu in Skoplju 34, v Sarajevu 32, v Mariboru 29, v Ljubljani 25 stopinj.

Iz Ljubljane

—lj **Slovo italijanskega konzula.** Prejeli smo: Ker me je vlada določila za drugo mesto, pozdravljam prisrčno italijansko kolonijo tukajšnjega konzularnega območja in iskreno obžalujem, da jo moram zapustiti. Želim vsem italijanskim državljanom tega območja, kakor tudi njihovim rodbinam, da bi se marljivo udejstvovali v tej gostoljubni in plemeniti deželi ter služili vedno boljšim in plodonosnejšim odnošajem med obema državama. Iskreno pozdravljam tudi ljubljansko meščanstvo, čigar veliko gostoljubnost sem ves čas svojega službovanja v Ljubljani visoko cenil. Vse oblasti, znance in prijatelje, od katerih se zaradi pomanjkanja časa osebno ne morem posloviti, pa prosim, da mi to blagohotno oproste. — Lodovico Gavotti, kr. generalni konzul Italije.

—lj **Grmenje in treskanje proti »Jutru« s prižnice.** Tako grmenje in treskanje proti »Jutru« in vsem naprednim časopisom je bilo v nedeljo dopoldne v cerkvi na Rožniku. Neki frančiškan bolj robustne postave in z močnim glasom si je vzel za temo svoje pridige »Jutro« in napredno časopisje. Kot bi grmelo in treskalo je bruhalo iz njega proti »Jutru« in vsem naprednim listom in vsem onim, ki stoje za temi listi, jih pišejo, kakor tudi proti vsem, ki so njih naročniki in jih berejo. Ljudje so se zgražali nad takim početjem. Rožnik in njega cerkvica je veljala do zdaj kot izletniški kraj in božji hram daleč od vsake politične strasti. Kakor vidimo, pa odslej ne bo več tako. Imeli smo pa tudi očete frančiškane za zmerne in pametne duhovnike. Pa kakor kaže ta slučaj, smo se motili glede njih. Pa vendar ne, da bi bili dobili o tej zadevi od zgoraj kak ferman, da naj stopijo tudi oni v ofenzivo, ali se pa morda počutijo vsled politične spremembe ojačene v položaju. Se zna zgoditi, da se bo vračalo milo za drago!

—lj **Sprejem angleških učiteljic v Ljubljani.** Sinoči ob pol 20. uri so prispele s tržaškim brzovlakom v Ljubljano angleške učiteljice, članice angleškega narodnega udruženja učiteljic. Prišlo jih je okrog 30. Na glavnem kolodvoru jih je pričakovalo številno naše učiteljstvo ter ostalo ljubljansko občinstvo. Po prisrčnem sprejemu, pri katerem je goste pozdravil v angleškem jeziku kot zastopnik prosvetnega oddelka velikega županstva prof. dr. Pavel V. Brežnik, so odšle angleške učiteljice v spremstvu slovenskih tovarišic v hotel »Slon«, kjer so prenočile. Danes zjutraj so kmalu po 7. uri pričele z ogledovanjem mesta, nakar so se z opoldanskim zagrebškim brzovlakom odpeljale v Zagreb. Iz Zagreba bodo nadaljevale potovanje širom naše države in sicer preko Beograda, Kraljeva, Sarajeva, Mostarja v Dubrovnik, kjer bodo preživele nekaj prijetnih dni na našem divnem Jadranu. Obiskale bodo vsa večja mesta ob morju, tako Split, Trogir, Šibenik, Biograd na morju, nakar se vrnejo preko Sušaka domov.

—lj **Pomanjkanje stanovanj v Ljubljani.** Z ozirom na številne deložacije, ki se bodo izvršile v najbližji bodočnosti, je mestni stanovanjski odsek mnenja, naj bi dotični hišni posestniki, ki imajo prosta stanovanja in ki jih oddajajo potom časopisnih anons, ta stanovanja priglasili na mestnem stanovanjskem odseku, ki ima mnogo interesentov stalno pri rokah in ki bi vsakemu hišnemu posestniku za izpraznjeno stanovanje takoj preskrbel najemnika. Tako bi bilo pomagano obojim. — Da stan. beda ne more dobiti milejših oblik, je v veliki meri krivo tudi dejstvo, da vsak hišni gospodar skuša spremeniti in preurediti vsa pritlična stanovanja v svojih hišah v trgovske in obrtne lokale, ker mu najemnina za take lokale neprimerno več nese, kot pa najemnina za stanovanja. Na vsaki seji magistratnega gremija prihajajo v razpravo prošnje za tozadevna dovoljenja. Znani dr. Gosarjev stanovanjski zakon tako početje dovoljuje in zato proti temu ni pomoči. Kmalu že ne bo v Ljubljani več stanovanjske hiše, ki ne bi imela v pritličnih prostorih zgolj poslovnih lokalov. Seveda nihče ne more zahtevati, da bi trpeli hišni posestniki škodo, da oddajajo namesto poslovnih lokalov v najem stanovanja, vendar bi pa bilo želeti, da se po možnosti ozirajo na težke stanovanjske razmere.

—lj **Pri javni borzi dela** v Ljubljani je v času od 22. do 28. julija 1928 iskalo dela 612 moških in 262 ženskih, skupaj 874 brezposelnih. Prostih mest je bilo 89 moških in 14 ženskih, skupaj 103. Posredovanj se je izvršilo 65 moških in 10 ženskih, skupaj 75. Odpotovalo 75 moških in 3 ženske, skupaj 78; odpadlo pa je 123 moških in 58 žensk, skupaj 181 brezposelnih. **Delo iščejo: moški:** 2 manipulanta za lesno stroko, 2 ekonoma, 1 rudar. nadpaznik, 2 rudarja, 1 vrtnar, 1 pečar, 1 kamnosek, 3 zlatarji, 7 kovačev, 5 stavb. ključavničarjev, 3 kleparji, 4 železolivarji, 6 železostrugarjev 13 stroj. ključavničarjev, 6 elektromonterjev, 12 mizarjev, 5 kolarjev, 3 sodarji, 7 žagarjev, 1 graver, vulkanizer, 5 usnjarjev, 2 sedlarja, jermenarja, 1 tkalec, 3 tapetniki, 8 krojačev, 14 čevljarjev, 3 slamnikarji, 2 knjigoveza, 1 mlinar, 3 mesar., 12 pekov, 2 kuh., 1 natak., 1 inž. kemije, 1 laborant kemije, 3 zidarji, 2 dimnikarja, 3 tesarji, 11 strojnikov, kurjačev, šoferjev, 14 pisar. slug. 17 trgov. pom. 7 knjigovodij, 2 fakturista, 2 trgov. skladiščnika, 2 trgov. potnika, 23 zaseb. uradnikov, 1 pisar. praktikant, 1 godbenik, 1 bolniški strežnik, 1 kinooperateur, 1 geometer, 27 hlapcev, 3 pomožni delavci, 42 dninarjev, 5 vajencev; **ženske:** 16 pisar. moči, 2 kontoristinji, 8 prodajalk, 3 natakarice, 7 šivilj, 2 šivilji za perilo, 10 šivilj za slamnike, 1 štoparica, 1 črkoslikarica, 8 pletilk, 3 tkalke, 22 delavk tekstilne industrije, 13 tovar. delavk, 46 dninaric, 42 kuharic, služkinj, postrežnic, 6 vajenk. **Delo je na razpolago: moškim:** 10 rudarjem - kopačem, 1 delavcu za izdelov. cement. izdelkov, 2 kleparjema, 1 kovaču, 5 kotlarjem, 10 kovinostrugarjem, 10 livarjem, 1 mehaniku za pisar. stroje, 17 pleskarjem in črkoslikarjem, 3 mizarjem, 1 žagarju za na venecijanko, 1 sedlarju za izdelovanje torbic, 1 elektromonterju, 1 tapetniku, 1 krojaču, 6 čevljarjem, 2 mlinarjema, 6 hlapcem, 1 vodoinštalaterju, 3 tesarjem, 6 zidarjem, 1 mlademu kuharju, 3 trg. potnikom za razpečav. kuh. predmetov, 18 vajencem; **ženskam:** 1 špulerici, 3 pletilkam nogavic, 1 kmečki dekli, 1 frizerki, 1 bolničarki, 1 prodajalki slaščic, 1 sobarici, 1 hotel. kuharici, 2 služkinjama.

—lj **Himen.** V soboto 28. t. m. se je poročil g. dr. Juro Adlešič, odvetnik v Ljubljani, z gdčno. Vero Popovičevo iz znane ljubljanske trgovske rodbine. Novoporočencema obilo sreče!

—lj **Najfinejše bluze: Kristofič - Bučar.**

—lj **Poslovanje banke za stranke v avgustu.** Bančni zavodi bodo v avgustu poslovali za stranke samo od 8. do pol 1. ure. Sicer običajno popoldansko poslovanje za stranke odpade samo za mesec avgust.

—lj **Obrtniki!** Kdor še nima srečk efektne loterije Zveze obrtnih zadrug, naj jih takoj kupi, ker se vrši žrebanje že jutri ob 6. zvečer v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, pritličje, desno. Dobivajo se pri Zvezi obrtnih zadrug, Beethovnova ulica 10, pritličje, levo. 590n

—lj **Dve nesreči v Ljubljani.** Danes zjutraj kmalu po 8. uri se je prjpetila na križišču Tržaške, Rimske in Bleiweisove ceste težka nesreča, ki le po srečnem naključju ni končala s smrtnim izidom. Monter mestne elektrane ljubljanske Vladislav Vadnov, 31 let star, je bil zaposlen na električnem transformatorju na omenjenem križišču. Imel je nalogo priključiti električno napeljavo v novi stanovanjski hiši Zbornice za TOI na glavni tok. Pri tem se je po nesreči dotaknil neizolirane žice in ga je močni električni tok vrgel nezavestnega na tla. Takoj je prihitel na kraj nesreče v bližini stanujoči zdravnik dr. Jemec, ki je ponesrečencu vbrizgal injekcijo, nakar se je ta kmalu zavedel in vstal. V tem je že prispel k transformatorju avizirani rešilni avtomobil, ki je monterja odpeljal na njegovo stanovanje v Gerbičevi ulici za Kolezijo. Vadnov ni težje poškodovan in bo okreval v domači oskrbi. Radi močnega električnega toka, ki ga je prešinil po vsem telesu, je precej oslabel, vendar pa bo kmalu zopet opravljal svojo službo. — Druga nesreča se je pripetila okrog 11. ure dopoldne v delavnici Stavbne družbe d. d. na Vrtači. Pri stroju za obdelovanje lesa je bil zaposlen delavec Anton Gregorič, doma iz Zadvora pri Hrušici pod Ljubljano. Nenadoma je zašel z roko predaleč v notranjost stroja, ki mu je odrezal 4 prste na levi roki. Poklicani rešilni avtomobil ga je takoj prepeljal v bolnico, kjer so zdravnik izvršili potrebno operacijo.

Banka Pehani & Ko., Ljubljana
se je preselila 9000
v Tavčarjevo (Sodno) ul. 10

Iz Celja

—c **Na župni zlet na Sušak** se odpelje članstvo iz Celja v soboto 4. avgusta ob 7.15. Člani potujejo v kroju, civilno obleko je vzeti seboj za povratek.

—c **Kmetijska nadaljevalna šola v Celju** priredi poučni zlet v Bohinj dne 4., 5. in 6. avgusta (v slučaju slabega vremena 11., 12. in 13. avgusta), kjer si ogleda planinske pašnike, sirarstvo in drugo. Kdor se hoče pridružiti, se naj zglasi pri učitelju gosp. Petráku.

—c **Prijava motornih vozil.** Vsled naročila poveljenika vojnega okrožja morajo prijaviti vsi v Celju bivajoči lastniki tovornih in osebnih avtomobilov in motociklov svoja vozila na mestnem uradu, soba št. 14, med dopoldanskimi uradnimi urami do 4. avgusta.

—c **Otvoritev koče na Šmohorju** se bo vršila sredi avgusta.

Lepa Slovenka

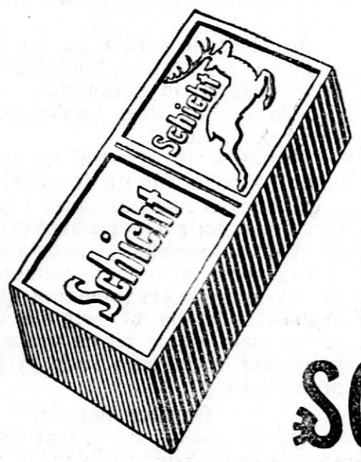

ceni lepo perilo in skrbi, da bo dolgo trajno in se vedno bleščalo od snage. Ona radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

Koliko tehta moderna žena

Vprašanje, kaj nosimo, je v veliki meri odvisno od tega, koliko nosimo na sebi, torej koliko človek tehta. Znano je, da moda še vedno predpisuje vitko linijo. Nastane vprašanje, kako vitka mora biti pravzaprav elegantna žena. To morejo pokazati samo filmske igralke, ki so izbrane večinoma tako, da odgovarja njihova zunanjost okusu občinstva.

Koliko znaša poprečna teža filmske zvezde? Mnoge naše dame se bodo gotovo zgrozile, če jim povemo, da znaša povprečna teža filmske zvezde 52 kilogramov ali 104 funte. To so namreč znanstveno in statistično dognali v Hollywoodu. Zdravnik velikega filmskega koncerna dr. Harry Anderson je izjavil, da je to idealna teža mlade, srednje velike filmske igralke. Filmske igralke morajo biti vitke in zato tudi nekoliko lažje, nego druge ženske njihove velikosti. S pravilno prehrano in sportom se da ta teža ohraniti. Izmed znanih filmskih igralk tehta Renee Adoree 97, Marion Dawisova 106, Norma Shearer, Aileen Pringlova in Marcelih 104 funte, Joana Crawfordova, znana pod imenom filmska Venera, 90, Greta Garbova, ki je zelo velika, pa 112 funtov, kar je za filmsko divo že preveč.

Moderni Lukullus

Nedavno je umrl v Parizu novinar, ki je bil v Franciji zelo popularen, toda ne po svojem novinarskem delu. Ta mož, po imenu Jean d'Bonnefou je bil nekak umetnik življenja in pravi Lukullus 20. stoletja. V Franciji pripovedujejo o njem mnogo zabavnih storij. Študiral je temeljito kuharsko umetnost pri znanem pariškem kuharju Brillat-Savarinu in za vsako jed je vedel, kako jo je treba pripraviti. Znane so mu bile špecijalitete vseh francoskih restavracij. Uredništva so ga pošiljala često na potovanja in povsod je prirejal gostije. Če so ga poslali n. pr. v južno Francijo, ni nikoli pozabil brzojaviti restavraterju na kolodvoru v Brive, naj mu pripravi dober obed. Ko se je vlak v Brive ustavil, je prihitelo več natakarjev s podstavki, polnimi najfinejših jedi, h kupeju, kjer je sedel Bonnefou.

Bonefou je bil sploh vek požeruh in sladkosnedež. Zelo rad je jedel race in gosi, pri katerih pa ni smela nikoli manjkati steklenica prvovrstnega bordeauxa. Predno je začel jesti, je jedila dolgo ogledoval, kakor da si hoče njihovo zunanjost vtisniti v spomin. Ko je bil z obedom gotov, je bil vlak že daleč za Brive. Vlakovodja je poskrbel, da so restavraterju vrnili posodo.

Bonnefou pa ni bil samo novinar, marveč tudi župan mesteca Cantai. V tem kraju je bila navada prirejati enkrat v mesecu in sicer v nedeljo občinske svatbe. Če je le mogel, je posetil Bonnefou vse svatbe in se na vseh imenitno gostil. To pa ni bilo lahko, kajti svadbe so se vršile povsod isti dan. Zato je ostal na vsaki samo toliko časa, da se je za silo najedel. Na eni svadbi je pojedel juho, na drugi ribo, na tretji ocvrte piščance, na četrti pečenko, na peti močnato jed na šesti kompot itd. Na zadnji svadbi je zaključil gostijo z likerji in črno kavo.

Gospodarstvo

— **Dobave:** Direkcija državnih železnic v Ljubljani strojni oddelek sprejema do **dne 7. avgusta** ponudbe glede dobave 2 kompletnih garnitur gorilcev, 1 kompletnega rezalnega gorilca, 25 m oklopne cevi, 25 m kaučuk cevi, 1 kompletni kisikov reducir - ventil, 2 para azbestnih rokavic, 2 para očal in 10 kom. stekel za očala; do **dne 9. avgusta** ponudbe glede dobave 92 m jeklene oklopne cevi, 1.300 kom. gledalnih stekel, 150 komadov stekel za brzinomere, 200 kom. stekel za paromere, 2.100 kom. vodokaznih stekel, 100 kom. ščitnih stekel z žično mrežno vlogo; **do dne 11. avgusta** pa glede dobave 31 komadov kratkih kožuhov. (Kožuhi so na ogled v kurilnici Ljubljana gl. kol.) — Direkcija državnih železnic v Ljubljani, prometno - komercijalni oddelek sprejema **do dne 10. avgusta** ponudbe za popravilo 14 komadov raznih dvigalnih vint, 37 komadov lesenih kadi, 1 lesenega vedra in napravo 2 komadov novih pokrovov. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 3. avgusta ponudbe glede dobave 10.000 kg portland cementa v vrečah in do dne 6. avgusta glede dobave »Garvens« - črepalk, pocinjenih cevi, izlivk, sesalnih košev, zidarskih spon in spon za prage ter lesenih klincev. Tozadevni vzorci in skica je interesentom na vpogled pri gradbenem odelenju te direkcije. — Gradbena sekcija Ljubljana razpisuje na dan 10. avgusta drugo licitacijo za popravo lesenega mostu čez Bistrico pri Domžalah. — Predmetni pogoji z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obt in indutrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Edgar Wallace:

TRIJE PRAVIČNIKI

ROMAN.

»Vse, kar boste potrebovali, je tam. Za to sem že poskrbel. Marš!«

Potegnil je deklico s sedeža in jo je vedel ven. Newton je šel za njim, vrsto pa je zaključila Johana. V tovarni je Oberzohn iztaknil majhno električno svetiljko in jih je vedel po razbitinah, dokler ni prispel do onega mesta v tleh, kjer je bila loputnica.

Z nogo je pokrov vratec očistil nesnage, odprl lopatnico in je jel stopati v globino.

»Jaz ne pojdem tja dol, Monty. Ne morem!« je razburjeno kriknila Johana. »Kaj nameravate početi z nama? Bože, če bi bila to vedela!...«

»Ne bodi bedasta!« jo je surovo zavrnil Newton. »Česa se ti je neki treba bati? Saj ni ničesar strašnega! Naša želja je le, da se dan, dva brigaš zanjo. Saj vendar ne moreš zahtevati, da naj gre sama dol; prestrašila bi se na smrt.«

S šklepečočimi zobmi se je Johana udala in je jela stopicati za njimi. Prvi pogled na Mirabelino novo stanovanje nikakor ni bil vznemirljiv. Bili sta dve zložljivi postelji v podzemski sobi, ki je bila lepo počedena in pokrita s preprogami. Vrhu tega je bila razkošno razsvetljena in iz peči je puhtela malone neznosna vročina, ki pa je vzlic temu vplivala blagodejno, ker je od opoldneva temperatura padla za dvajset stopinj Fahrenheita.

»V tem zaboju so vsakovrstne obleke in še drage po vrhu,« je rekel Oberzohn in je pokazal na navidez po vsem nov kovčeg ob vznožju ene obeh postelj. »Tudi hrane bosta imeli v izobilju... Vsak dan svežega kruha in mleka. Po noči morate ventilator zagrniti.«

V mislih je imel majhno črno zaveso na steni v velikosti kakih deset palcev na kvadrat.

Monty je deklico vedel v naslednjo sobo in ji je pokazal toaleto za umivanje. Celo kopalna oprema je bila tam; dr. Oberzohn jo je moral inštalirati na zahtevo angleških zakonskih predpisov, ki velevajo, da mora biti kopalnica v vsakem skladišču, kjer so prej delavci imeli opravka z izvestnimi zdravju škodljivimi produkti z afriške obale.

»Toda kako bova od tod prišli ven, Monty? Kako naj se tod nazgibava?«

»Ti boš jutri zvečer že nazaj. Za to bom poskrbel jaz.« Monty je jel tiše govoriti. »Poslušaj, Hana! Bodi pametna in mi pomagaj pri tej stvari! Gre za denar! za več denarja, kakor si ga kdaj videla v sanjah. In kadar bova imela to neprijetno stvar za seboj, tedaj — tedaj pojdem s teboj na potovanje okrog sveta.«

Njegova stara obljuba! Že tolikrat ji jo je dal, že tolikrat prelomil, a vendar mu je še vedno verjela. Toda to pot je s to obljubo ni mogel docela pomiriti.

»Toda povej mi, kaj nameravate početi z dekletom?«

»Ničesar! Teden dni jo bomo imeli tu zaprto, to je vse. Prisežem ti, da se ji ne bo nič zgodilo. Kakor hitro poteče osem dni, bo izpuščena v svobodo, ne da bi se ji skrivil le en las.«

Vprašujé ga je pogledala. Kolikor je mogla presoditi, je govoril resnico. A vendar...

»Ne razumem.« Zmignila je z glavo. Prvič se je zgodilo, da je Monty imel ž njo potrpljenje.

»Ona je lastnica neizmernih bogastev v Afriki. In ta bodo naša, če pojde vse po sreči. Svar je v tem: da pride do teh bogastev, mora svoje pravice v nekaterih dneh uveljaviti. Če tega ne stori, pripadejo bogastva nam.«

Johani se je razjasnil obraz.

»Ali je to vse?«

Verjela mu je; poznala ga je dovolj, da je v njegovih besedah prepoznala v ostalem pri njem toli redko odkritosrčnost.

»Veliko breme si mi odvalil s srca, Monty. Sedaj bom seveda ostala pri njej in se bom brigala zanjo. Ah, Monty, koliko laglje mi je, ko vem, da se nič ne more primeriti. Kaj značijo onele flanelaste stvari tam za pečjo? Take se mi zde, kakor da bi bile nekakšne omare?«

Naglo se je obrnil k njej.

»Baš sem hotel s teboj govoriti o tem. Ne smeta se jih pod nikakim pogojem dotakniti. One so last dr. Oberzohna, ki je v izvestnih stvareh zelo svojeglav. Ne dotikaj se jih in tudi ona se jih ne sme dotikati! Razumeš?«

Pokimila je in mu svoje mrzle ustne pritisnila na lice.

»Pomagala ti bom, dečko moj,« je dejala z vročičnim glasom. »Mogoče bo najino potovanje okrog sveta naposled vendarle še resnica, če...«

»Če?«

»Ti možje... možje, o katerih ste govoril: ... ‚štirje pravičniki' — saj se tako nazivajo .. Ti možje mi gredo že na živce, Monty! To so bili oni ljudje, ki so jo prej odpeljali, kaj ne? In ti nas bodo še ubili, celo Oberzohn pravi tako. Oni ga zasledujejo. Ali je,« — premolknila je — »ali je mar koga ubil? Ta zadeva s kačo... Ti vendar nimaš pri stvari svojih prstov, Monty?«

Pogledala ga je bolj nalik nedolžnemu otroku kakor padla ženska, obesila se mu je na roko in njene oči so se proseče zazrle v njegove.

»Nezmisel! Kaj vem jaz o kačah!« Iztrgal se ji je iz rok in se je vrnil k Oberzohnu ki je potrpežljivo čakal nanj.

Mirabela je ležala na postelji in si je glavo podpirala s komolcem. Gledal jo je negibno in nedoumno.

»To bi bilo vse. Lahko noč, milostiva gospodična!«

Obrnil se je, se vrnil na stopnice in mahnil z roko. Monty je odšel za njim.

Deklica je čula zamolkel tresk loputnice, udarjanje Oberzohnovih škornjev ob tla, nato nekako ropotanje, čigar izvora sprva ni mogel doumeti. Pozneje, ko jo je v brezumnemu strahu prograbila želja, da bi dvignila loputnico, je spoznala, da je bil na vrata zavaljen velik sod in da tega soda ni bilo moči premakniti.

Gurther poroča.

Dr. Oberzohn že pet in trideset let ni spal v postelji. Navadil se je bil, da je sedé spal na stolu, kakor se je zbudil, je pa čital svoje priljubljene pisatelje. Večina njegovih knjig je razpravljala o duši, o svobodi volje in o predistinaciji, za oddih pa se je zdaj pa zdaj zatopil v Nietzscheja.

V navadnih okolnostih bi bil Oberzohn potreboval vse filozofije, kolikor bi je mogel obvladati. Zakaj pogin je bil blizu. Uničenje njegovega skladišča, ki je bilo docela nezavarovano, bi bil zanj najhujši udarec, ki mu ga je mogla zadati usoda, da mu ni lebdela pred očmi vizija neizmernega bogastva.

Lepi mulat Villa je bil prispel na Angleško in je ves večer prebil z doktorjem. Ta trenutek je bil na potu v Liverpool, da še pravočasno prestreže parnik iz Zapadne Afrike, svojemu gospodarju pa je ostavil načrt rudosledenega zemljišča na Monte - Doru, zlasti gori, kakor je romantično nazival novo goro. Tam so ležali milijoni! Nepregledna bogastva! In med gospodom doktorjem in med temi bogastvi je stalo življenje, do katerega uničenja ni imel baš neodoljive želje. Doktor je bil samec; ženske so ga dolgočasile. Vzlic temu je bil pripravljen odločiti se za najskrajneše in se oženiti, če bi mu ženitev še bolj zajamčila posest milijonov. M r t v a Mirabela je bila zanj ena možnost; živa, ž njim z zakonom zvezana Mirabela mu je izglede povečala za več ko stokrat.

Rasputinova hči in morilci njenega očeta

Rasputinova hči bo s svojo tožbbo glede odškodnine za očetov umor najbrž propadla, ker je zamudila rok in ker francoska sodišča v tej zadevi sploh niso kompetentna.

Že zadnjič smo poročali o tožbi, ki jo je vložila Raspustinova hči proti velikemu knezu Dimitriju Pavloviću in knezu Jusupovu od katerih zahteva 25 milijonov frankov odškodnine za umor njenega očeta. Pravno je njena zahteva zelo dvomljiva in francoski pravniki so povečini mnenja, da bo Rasputinova hčerka s svojo tožbo propadla. Nekateri francoski in ruski pravniki dokazujejo, da je ta tožba pravno nesmiselna. Kljub temu se pa Raspustinova hčerka, ki jo naziva francoski tisk Madame Gligorije Rasputin, tolaži, da bo dobila visoko odškodnino, ker je izgubila očeta in vse njegovo premoženje, obenem jo je pa očetova smrt pred javnostjo osramotila.

Rasputinova hčerka je iz pravnega vidika ruska emigrantka, ki se ali ne sme ali pa noče vrniti v Rusijo. Ruskim emigrantom nudijo tudi francoske oblasti vsestransko pravno zaščito. Zato se je Rasputinova hči obrnila na francosko sodišče, da ji pripomore do njenih pravic. Očividno ji pa ne gre toliko za osramočenje, ki je zelo dvomljivo, kajti njen oče je s svojim življenjem sam onečastil svoje ime, kolikor za denarno odškodnino, ki bi ji zadostovala za vse življenje. Njeni pravni zastopniki so določili, da mora dobiti 25 milijonov francoskih frankov. Vprašanje je, kako so prišli do tako visokega zneska. Rasputin je bil sicer precej premožen sibirski mužik, toda njegovo premoženje, ki je znašalo največ 8000 zlatih rubljev, ni po atentatu prav nič trpelo. Atentatorji niso segli po Rasputinovem imetju. To je storila šele sovjetska vlada. Za to pa ne moreta odgovarjati knez Jusopov in veliki knez Dimitrij Pavlović.

Če bi bilo sploh mogoče govoriti po veljavnih ruskih zakonih o oškodnini za umor, bi se dalo govoriti v najboljšem slučaju o povračilu škode, ki jo je utrpela Raspustinova hči s tem, da je njen oče prerano umrl in da se torej ni mogel pošteno preživljati na svojem posestvu v Sibiriji. Dohodki Raspustinovega posestva bi znašali zadnjih 11 let po cenitvi ruskih pravnikov največ 20 do 30.000, nikakor pa ne toliko milijonov, kolikor jih zahteva Raspustinova hči. Za Raspustinovo hčerko se zavzema tudi Rasputinov tajnik Simanovski, ki jo je doslej podpiral in informiral francoski tisk, v kolikor se je zanimal za to senzacijo. Vse njegovo delo v zadevi senzacijonalnega procesa priča, da gre za oderuštvo. Simanovski in Rasputinova hči sta pa že zdaj pripravljena na povravnavo, samo da bi dobila primerno odškodnino.

Simanovski je bil 15 let osebni tajnik in zaupnik misterijoznega sibirskega mužika in zato ni čuda, da hoče naslikati njegove stike s carskim dvorom v čim lepši luči. Toda zdaj je vloga obeh dovolj pojasnjena in zato Simanovskemu nihče ne verjame. Znani ruski odvetnik dr. Kazarinov je pojasnil zadevo Rasputinove hčerke iz pravnega vidika takole:

Rasputinova hči je najela dva pariška odvetnika, Garsona in Matiera, ki sta skušala utemeljiti njene zahteve. Toda oba odvetnika sta prezrla zelo važno okolnost, da znaša namreč po starih ruskih zakonih najdaljši rok za vložitev odškodninske tožbe 10 let. Ni dvoma, da je ta rok zamujen. Pa tudi če bi ne bil zamujen, bi bilo treba po ruskih zakonih točno ugoditi, koliko znaša škoda. Moralna škoda ne igra pri tem po ruskih zakonih take vloge, kakor po zakonih drugih drživ. Nastane vprašanje, je-li sploh mogoče govoriti v tem primeru o moralni škodi. Dvomim, da bi Raspustinova hčerka sploh mogla oceniti škodo, ki jo je utrpela radi smrti svojega očeta. Francosko sodišče utegne tožbo a limine odkloniti. Pa tudi, če bi tega ne storilo, bo moralo upoštevati zgodovinska dejstva zadnjega desetletja. Ruska revolucija je omajala temelje socijalnega življenja in milijoni ruskih državljanov so izgubili ne le možnost zaslužka, marveč tudi vse svoje imetje. Za to pa ne moreta odgovarjati knez Jusupov in veliki knez Dimitrij Pavlović. Kriv je boljševiški režim in Rasputinova hčerka bi mogla zahtevati odškodnino samo od boljševikov.

Oba toženca sta v francoskem tisku že pojasnila svoje stališče glede tožbe. Knez Jusupov vztraja na tem, da je odstranil Rasputina iz vzvišenih nagibov, kar se tudi splošno priznava. Veliki knez Dimitrij Pavlović, ki ni bil neposredno udeležen pri Rasputinovem umoru, sploh noče govoriti o tej zadevi. Oba pa odločno odklanjata zahtevo Rasputinove hčerke glede odškodnine. Oba sta tudi izjavila, da se pod nobenim pogojem ne uklonita kakršnemukoli pritisku, zlasti ne, če gre za oderuštvo. Vse torej kaže, da bo Rasputinova hčerka s svojo tožbo propadla in da bo pariško sodišče zavrnilo tožbo, češ, da ni kompetentno.

Sto let snobizma

Nekatere lastnosti imajo ljudje že od pamtiveka, druge so pa novejšega izvora. Med najnovejše lastnosti spada takozvani snobizem, ki je star zdaj sto let. Snobizem je angleškega izvora kakor dandizem ali hipokriza. Genijalni Thackerey ga je prvi temeljito proučil, popisal, analiziral in propagiral. Pred sto leti snobizma baje sploh še ni bilo. Zdaj je pa v največjem razmahu, kajti po vojni je našel pri vseh narodih rodovitna tla.

Kaj je snobizem? Francoski slovar, ki je prvi sprejel difinicijo snobizma, pravi, da je to občudovanje vsega vulgarnega. To priča da Littrè še ni razumel bistva snobizma, kajti snobizem, ki je objel vse panoge življenja, zlasti umetnost in literaturo, je po svojem bistvu nekaj povsem drugačnega. Snob kupuje moderne slike, dasi jih ne razume, uredi si ultramoderno stanovanje, dasi to nasprotuje njegovemu okusu. Navdušuje se za moderno glasbo, govori navdušeno s surrealizmu, v politiki je komunist ali socijalist, dasi je po svojih osebnih lastnostih in v praksi največji buržuj. Snob nikoli ne vodi drugih, marveč ga vedno vodijo drugi. Posnema vse, kar vidi in sliši in rad človeka neumnosti.

Kljub temu pa snobov ne smemo obsojati. Bolje je, da kupuje snob moderne slike in knjige in da hodi poslušat moderno glasbo, kakor da bi kupoval razne izdelke diletantizma in posečal samo slabe filme in operete. Stendhal je leta 1837 pisal, da so bogati prebivalci Ženeve zelo navdušeni za plemiške naslove, odlikovanja in druge priveske monarhizma. V Newyorku so še zdaj bogati trgovci, ki se vozijo ob nedeljah na izprehod v kočijah, na katerih imajo plemiške grbe. V Parizu bi noben buržuj ne sedel v tako kočijo, ker se mu zdi preveč zastarela. Buržuji se hočejo ravnati v vsakem pogledu po modi. Od takrat se je snobizem bistveno izpremenil. Zdaj je dosegel vrhunec in v doglednem času se bo izživel tako, da bo mogoče govoriti o njem samo pri ljudeh, ki niso snobi.

12letni reformator

Znano je, da se rodi včasi deca, ki kaže v zgodnji mladosti izredne sposobnosti in čudovito nadarjenost. Zlasti Amerika je imela vedno mnogo take dece, mladih izumiteljev, drznih sportnikov, pesnikov pa tudi dobičkarjev, pijancev in kadilcev, ki so se kljub zgodnji mladosti odlikovali po svojih sposobnostih ali slabih nagnjenjih. Zato se ameriška javnost ne čudi 12letnemu dečku, ki nastopa v Dielstadtu kot verski reformator in pridigar. Deček je lahko ponosen, da je vrnil že mnogo mladih izgubljenih ovčic v naročje cerkve. Prvotno je bil mali Delbert Chostner zelo hudoben in pokvarjen dečko tako, da so se ga vsi otroci bali. Kljub svoji mladosti je bil zelo podjeten in ker ded ni mogel zanj skrbeti, si je moral pomagati sam. Mati mu je umrla, oče pa živi v Kaliforniji. Deček se ni zadovoljil samo s prodajanjem cuni, marveč se je pečal tudi s tatvinami in hazardnimi igrami. Bil je tako podjeten, da je kmalu otvoril svoj bančni konto in naložil v banki 200 dolarjev.

Nekega dne se je pa nepričakovano spreobrnil in začel novo življenje z enako vnemo, kakor je kradel in hazardiral. Napel je vse sile, da spreobrne tudi svoje pajdaše, ki so ga kot mladoletnega uzmoviča in hazardista navdušeno posnemali. Kot pridigar je nastopil v osmih cerkvah in posrečilo se mu je spreobrniti celo mnogo odraslih. Njegove pridige so zelo originalne in odrasli pravijo, da so tudi vsebinsko zelo dobre. Delbert pozna dobro sveto pismo, ki ga citira na pamet. Deček je tako majhen, da se vidi s prižnice komaj njegova glava. Duhovščina misli, da je deček še premlad, da bi mogel nastopati kot duhovnik, vendar mu pa hočejo cerkvene oblasti dovoliti javne pridige. Delbert namerava študirati na visoki šoli in na cerkveni univerzi. Vse svoje prihranke je izgubil pri polomu dotične banke, toda to ni zlomilo njegove volje.

Ali že imate Album slovenskih književnikov? — Naročite ga pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani

Radi preselitve prodajam ure, zlatnino, srebrnino, briljante, stenske ure, budilke, (h šne sto eče ure) a'paka srebro n stavke
s 25% popustom
Ivan Pakiž, Ljubljana, Star trg št. 20

Bordeauxke-steklenice
7 decilitrske, 7—8000 komadov, pripravne za **malinov sok**, 3—4000, večinoma češki izdelek, enkrat rabljeno, **naprodaj po prav nizkih cenah**, tudi manjše količine. 1390
ADOLF HOCHSTÄDTER, Zagreb, Skalinska u. 4.

Lovske puške
flobert puške, browninge, pištole za strašenje psov, samokrese, topiče, zaloga lovskih in ribiških potrebščin ter umetalni ogeni
F. K. Kaiser,
puškar, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.

Objava.
Cenjeni javnosti vljudno sporočam, da je moja, nad 40 let obstoječa tvrdka, protokolirana pod imenom
Kunc August, trgovina z mešanim blagom
prenehala poslovati z 31. decembrom 1927 ter da več ta ne obstoja. 1396
Črnomelj, 30. julija 1928.

Dr. Rihard Jug
ne ordinira do 2. septembra

Na dobro hrano
sprejmem dve gospodični. Naslov v upravi lista. 1399

Za razredne izpite
pripravlja prof. Arnejc, Erjavčeva ulica št. 4. 1394

Prazno, čisto sobo,
v sredini mesta s posebnim vhodom, električno razsvetljavo, išče gospod **do 15. avgusta.** Pismene ponudbe pod »Bled« na upravo »Slov. Naroda«/1391.

Pianino
skoro nov, in LUKSUS AVTO — »Citroen«, prodam. — Kdo, pove uprava »Sl. Naroda«. 1375

Stanovanje
2 sob in pritiklin iščem za takoj. Pismene ponudbe na upravo »Slov Naroda« pod »Tako 1376«.

Inseriraite v Slov. Narodu!
Mali oglasi v »Slovenskem Narodu« so popoldne najbolj čitana, najcenejša in najuspešnejša posredovalnica za službe, prodaje, nakup, nepremičnine, lokale, stanovanja, priporočila, kapital itd. itd.
V SVOJO LASTNO KORIST NAJ SE JIH VSAKDO POSLUŽUJE, KER MORAJO IMETI NAJBOLJŠI USPEH!
Uprava, Ljubljana, Knaflova ulica št. 5

Makulaturni papir
kg à Din 4·—
prodaja uprava »Slov. Naroda.'

KLIŠEJE
VSEH VRST, ČRTNE IN AVTOTIPIJE, IZDELUJE PO PREDLOŽENIH RISBAH, PEROPISIH IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK ALI ZA FINEJŠO IZVEDBO V ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO PO NAROČILU IN V NAJKRAJŠEM ČASU PO NIZKIH CENAH
JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA
TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z O. Z. SV PETRA NAS 29

Urejuje: Josip Zupančič. — Za »Narodno tiskarno«: Fran Jezeršek. — Za upravo in inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.